

Rayîra Îmralî giroteyo!

Dewlete û hukûmeta Tirkî yayî 642 rojêy ke nêverdanê Serekê Şarê Kurd Abdullah Ocalan bi pawitoxên xo ra pêvînayîş bikero. Pawitoxên Serekê Şarê Kurd Abdullah Ocalanî 27 Tirmeng 2011 ra nat nêşkenê pêvînayîş bikê.

Welat VERROJ

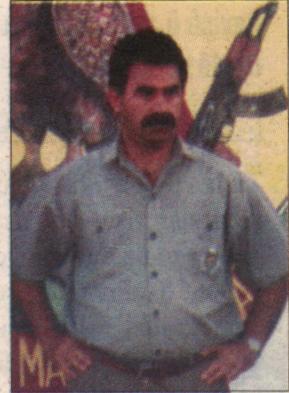
Ziwan nasname yo, ziwan rûmet o... Pêveka Azadiya Welati ya, bîlaş a. 29 - 04 - 2013 Hewtane HUMARE: 51 E - mail: welatverroj@gmail.com

Rayîra rast xoserey ò

Êrîş bibo PKK apeya nêşina

PKKî daxûyaneyeke tarîxi da. Ard ziwan ke, do hêza 8 gulanî de ra pey, apeya bonco. Xo ontiş do pey de pey bibo. Goreya PKKî eger xo ontiş de êrişen TSKî bibo do PKKî zî mafê xo yê xopawitişî bîaro ca. Hetê bîni ra, eger êrîş bibo do PKK xo ontiş bido vindarnayış. Çim û goşen şarê kurd û tirk, dewletên dînyayî hemeyan roja 8 gulanî de yo. Şarê kurd semedê ke rayîberên tirk bawerey bidê şaran, zor danê ïnan. Sazî û dezgeyên sivil zaferey aşti ra têkoşîn danê.

Bê cenî
têkoşîn
nêbena

RÜPEL / 2

Serekê Şarê Kurd Abdullah Ocalan semedê ke prob-
lemîy hal bibêy ra veng
hemeyê dînyayî dayo ke
aşti ra xebatan geş bikerê

KONFERANSA AŞTI

Serekê Şarê Kurd Abdullah Ocalan heme şarê kurd, turkmen, asurî û ereban dawetê 'Konferans Aşti û Tevkâriya Millî' kerd. Tirk û kurdîy nika zî îxanata dema vîyarteyî ra vîyarenê eyseno.

Ne çim ne zî
astengeyeke
bîn asteng nîyo

RÜPEL / 6

SIYASETA DEMOKRATİK

Lazimo tirk û kurd hemberê probleman de pêro piya perabeste bibê û têkoşîn bidê. Esasê têkoşîna neweya tirk û kurd, fikir, îdeolojî û siyaseta demokratîk o. Eger wina bibo do rayîra aşti bibo.

AŞTİYA WEŞEYÎ ZOR O

Ocalan peyama xo de aşkera kerd ke tirk û kurd Şerê Çanakkaleyi de tê het şehîd kewtê. Şerê Xelasayışa Tirkîyayî zî piya kerdê û meclîsa 1920'î zî hevna piya ak-
erdê. Aştiya weşeyî zor o... RÜPEL - 5

Amedî ra
venga
1 Gulane

RÜPEL / 4

merdim

Zerweş Esnaw

1 Gulane

MISTEFA DOXAN

Bi ruhê Newroze 1 Gulanê

Ayê ra zî, gere 1 Gulana 2013'an, sebake haştîye û utopya merdiman vindî nêbeno. Lazimoke Tirkîya û Kurdistan de, her kes seba haştîye, pêvînayişê û seba biratêya şaran, gere destê xo bidê pêvînyîş vejyê meydan

MISTEFA DOXAN

Tarîxa dînyayî de 1 Gulanê, verba serdestan, serevereznayışê, karkerû xebatkaranê dînyayî yo. Nayê ra zî, 1 Gulanê Turkîyayî de seba, xebatkaran demokratîn ên çepijan zaf bi manê yo. Na derheqte, merdim şikîno vajo ke, hem dînya de, hem zî, Tirkîya de, 1 Gulanê, bi fîkr o û xebatê sosyalizm û demokrasî avara beno.

Semedê ke na roja teyebet, bibo ze roja Newroza 2013'an, lazimo ke bi ruhê peyamê Ocalanî, şopê vayê haş-

tîye dest pey bikerê. Nayê ra zî, Tirkîya de, zaf sazî û dezge siyasetî û cemâtîn Tirkîyayî na duşte keyfîş bî. A roje ra heyanî ewro, sebake destê haştîye qels nêbo, Ocalanî gam gamî ser de verbê aştîyî estiy. Be naye zî, komîsyonê aqilmenda avabî. Yanê no vayê haştî Tirkîya û Kurdistanî de yeno. Lazimo ke, kurd, erek, tirk, laz, çerkez, misliman sunî û alewi, bi ruhê Newroza 2013'an wayîrê 1 Gulana 2013'an bivejîyê. Encax o waxt, merdim şikyeno vajo ke, ruhê Deniz, Mahîr, İbrahîm, Hakî, Kemal û Mazzlûmî, ruhê Newroze de ma vîna û

ruhê 1 Gulanê de zî lazimo ke bi ey nî heyecanî bêro meydan.

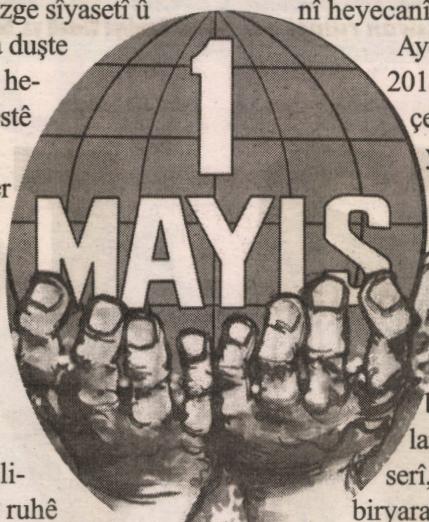
Ayê ra zî, 1 Gulanê 2013'an, hetê karkeren çepijan de cayeke xurt yê muhîm esto. Bi min, hem şarê kurd, hem zî mîletê tirk, bi nî vayê haştîye, seyîra 60, hetkarey danê na dema neweyî.

Yanê ez hêni bawer kenoke, 1 Gulanê 2013'in, sera emserî, bena serreke biryaran û serra haştîye. Na duşte, kam zî, heze, saziye û partîye, seba haştîye, demokrasî û xosirîye kar û xebato xurt bikero. Tirkîya û Kurdistanî de, rolê sazî û partîya dahîna beno zed. Encax, o wext hetê, de-

mokrasîyî de, jûbiyayîş û biratîya heme rengan beno jû.

Nayê ra zî, hetê demokrasi û jûbiyayîş şaran, vernîya Tirkîya û Kurdistanî dayina bena zêd. Yanê Tirkîya o wext şikyena dahîna zêd boyâ xo bicêro. Ayê ra zî, gere 1 Gulana 2013'an, sebake haştîye û utopya merdiman vindî nêbeno. Lazimoke Tirkîya û Kurdistanîde, her kes seba haştîye, seba jûbiyene û seba birateya şaran, gere destê xo bidê jûbinan û meydananê, 1 Gulanê pir bikerê û bibo pirdê ortê milletê.

Lazimo ke heme têkoşîn ze ruhê nîy rojan ravêrê. Eger no ruh bivejyo meydan se, Deniz, Mahîr, İbrahîm, Kemal Pîr, Hakkî û Mazlûman, encax o wext şikyeno biyaro ca. 1 Gulanê, sera 2013'in bibo sera jubîyayîş milletanê bindestab.

KOYÊ DEDWON

Ca est o ca çin yo. Yew wextî de welatê dûrî de yew dewlemend ciwîyeno. Kar û gureyê nê dewlemendî ca de yo. Yew keyeyê ey ê xişen est o, nêzano çendeyî û çend odayeyî ey est î. Xizmetkarê ey zafî û çi dis xîzmetî wazo ey rî kenî. Qala ey pere kena. Yew vateyê ey di nêbeno û no dewlemend ocaxkor o. Wextê şewan yeno keyeyê xo, cenîya ey vazdena yena vera ey. Wazena ke ey keyfîş bikera labelê se kena nêkena, nêşkena keyfîş ey weş bikera. Şewê ey timûtim bêtehm vêrenî.

Yew cîranê nê dewlemendî est o. Keyeyê nê cîranî de mîrdek, cenîya ey û yew gedeyê ìnan est o. Yew qula banê ìnan est a û mîrdek karê karkerî keno.

Goza zerdine

Demo ke o bixebitîyo yew loqmeyê nanî est o biwerî. La nêxebitîyo çiyê ìnan çin o ke biwerî. Ci zehmetê ìnan est o wa bibo tim keyfîş ìnan weş o û ca de yo. Rîyê ìnan tim huyeno.

Zemanekî miyan ra şîno, dewlemend ewnîyeno cîranê xo ra. Vengê weşî yenê. Timûtim keyfîş î. Yew roj veygda cîranê xo û vano:

✓ Cîranê min ez dewlemend a û keyfîş min weş nîyo. La ez şîma ra ewnîyeni çiyê şîma çin yo û semedê çiyî ra hewna keyfîş şîma weş o û şîma timûtim huyenî? Cîranê ey agêyreno û vano:
✓ È. Goga ma ya zerdine est a, aye reyde pê hewîya (sabr) ma yena û ma pê

benî keyfîş.

Dewlemend fikiryeno û vengda xîzmetkaranê xo dano. Vano:

✓ È (ay) zerdanê min biyarî û ìnan bihelînî û yew goga xişne bivirazî.

Dewlemend fikiryeno xo bixo xo ra vano: 'Zerdê cîranê min sey min çin î û goga min hîna girde bena û ez ìnan ra zafer keyfîş bena.' Xizmetkarî goşê ey nanî û zerdanê ey helinenî. Goga xişne virazenî û benî dewlemendî rî. O goge senî vîneno riçikê ey abeno. O û cenîya xo têreyde kay kenî. O goge çeng keno cenîya xo rî, cenîya ey ceng kena ey rî.

La nê kaykerdişî de sere û çimê wur-

dinan zî şikyeno û keyfîş nêbenî. No dewlemend hêrs beno û xizmetkaranê xo ra vano:

✓ Şorî, dest û ninganê ìnan bestî, bigêrî û biyerê tîya. Ma veynî senî curet kenî ke min ra zuran vanî. Ez ìnan fina boncî felaqeyî. Wa heşê ìnan biyero se-reyê ìnan.

Xizmetkarî şonî, ìnan gireydanî û gînî anî ey het. Adir fekê dewlemendî ra şonî, duy (dimun) sereyê ey ser pêşeyo hêrsî reyde vano:

✓ Ez dewlemend a, şîma senî min xapînenî û min ra zûran vanî. Şîma min ra vat ke, 'goga zerdine reyde ma keyfîş benî.' Ez şîya min goga zerdine ya xişne daye viraştiş û pê sere û çimê ma şikîya. Ez şîma fina felaqaye biveynî. Mîrdek û cenîya ey tersan ver, dewlemendî ver de bermenî. Tede (tira) lebiyenî û vanî:

✓ Çiyê ma çin o na dînyaye de, yew gedeyê ma ra vêşer. Pê ey hewîya ma yeno. Goga ma ya zerdine gedeyê ma yo. Ma to nêxapînayo, keyfîşîya ma, no gede yo.

Dewlemend fikiryeno û vano: 'Ìnan veradê wa şorî. Ez biewna ma veynî se kenî.' Şewe bena dewlemend bi limitîkî reyde şonî binê pajaya ìnan û temâşeyê ìnan keno. Gede ey ra şonî aye, aye ra şonî ey û gede ra ewnenî û benî keyfîş. Keyfîş cenî û mîrdek yeno ca û hirbukê keni.

Dewlemend xobixo vano:

✓ Çikê mal û milkê dînyayî, nêkeno nenguya yew gedeyî...

Bê cenî têkoşîn nêbena

Hem semedê astî û hem zî semedê azadî têkoşîna cenîyan zaf muhîm a. Ema nika cenîyî ze koleyî vînenî. Heme çîy destê comerdan de yo...

ABDULLAH OCALAN

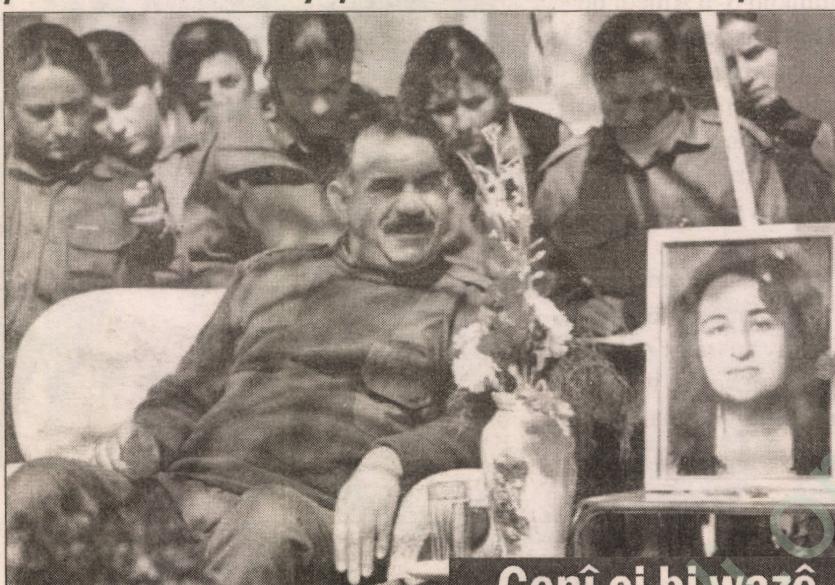
Zaf çîy ma peynî de verda û ema tena 8 Adarê bîya roja cenîyan bes nîyo. Heme rojan wa bîbo roja cenîyan. 8 Adarê de zî vejîyêna meydan ke, koleteya cenîyan dewam kena. Min semedê azadîya cenîyan zaf xebat kerd.

Têkoşîna Kurdistanî de zaf bena, ema gere têkoşîna ma yê esasî cenîyan ser bîbo. Çimkî rayira cenîyanî ra raverena. Hetanî cenî azad nêbo civat zî azad nêbeno. Dorverî cenîyan de zîhnîyeta qirejî esta. Pê tadeyî idolajîya cenîyan şiknenî. Ema astî zî mumkun a û azadîya cenîyan zî mumkun a.

Duzena cenîyan ya pê dîn kenê ya zî pê malbat semedê ey zî nê-verdenî cenîyan pê fîkrê xo bi-cuyê. Bi goreyê min ra zî no şerî ra dahana xirab a. Gere ez ser mijara cenîyan de zaf bivndera. Hem semedê astî û hem zî semedê azadî têkoşîna cenîyan zaf muhîm a. Ema nika cenîyan ze koleyî vînenî. Heme çîy destê comerdan de yo. No zî zaf talûkeyîn yew zîhnîyet a. Ma nika kamî ra pers bikerî se, maneya 8 Adare çîya hem zanê ke maneya 8 Adarê maneya koleti ya. Goreyê min şar zaf cîddî nê-ewniyeno 8 Aderê ze sembolik yeno pîrozkerdiş. Semedê çina tena yew roj ey cenîyan o? Ya zî semedê çina tena yew roj ey maya no gere heme roj ey cenîyan bo.

8 Adarê zaf rutîn hedre beno

Bi goreyî min ra ey heme bê samîmîyeto. Her serr semedê roja cenîyan 8 Adarê zaf klasîk hedre bena gere nika ra çalakîyan dahana baş hedre bîbo. Tena Kurdistanî de nê, heme dinya de zaf rutîn hedre bena. Nika ra pê ez wazena semedê cenîyan xebatê baş amadê bikerî. Semedê cenîyan ci destê min ra bêro se, ez keni. Ez bawera ke, cenîy ser de eleqeye ke zaf do bîbo. Semedê na esasî, camerda her tim wazeno cenîyan ser bandor bivrazo. Hetta camerda, bandora xo ya îdeolojî, cuyayısa de rola ey, pirsgirêka cenîyan daha zî kerd giran. Hetta sosyalîzma reel

de şoreşa merdiman de dahî wazene cenîyan ser de bandore ke bivirazê.

Bawerîya min bi cenîy zaf esta
EZ şoreşa xelaskerdaşê netewe tenya nêmojnani. Semedê bawereya xo sosyalîstî ser çareserî geyrena. EZ her tim zereyê geyrayışa cuyayısheke de ya. EZ persani cuyaşı cenî senî bîba û pêroyîn cuyaşı senî bîbî? EZ ewta de akerdeyo ke, qet bi kanşopnayış û bi ehlaqî faileyetan, pirsgirêkîy çareser bibî?

Camerda her tim tadeyî kenê. Mérdekîy, ze cenîyan ewniyên. Egoîzma xo tatmîn kena. Semedê no zî cenîyan bi qiwet veradanê. Cenîyan hetta kutik, heta xo de êsîr kenê. Yew cenîya homa na rolêya est, cuyaşı sifteyin xelkerd. Sifteyin dewan, cîvatî de zaf pîl rolê ay est a.

Peynî zî ast ra cîvâsi vîyarayış û no zî esasta hakîmiyeta yew camerdi ra vîyarayış o. Hakîmiyeta camerda de sînor bîya. Heme homay na gam camerda iy. Cenî homa çîno. Heme împaratorîyan camerdo. Zaf kem împaratorîce cenî est a û ïnan zî bandure camerda de yê. Ez fikir kena ke, gere sosyalîzm hemberî no cuyaşısan de ca bigo. Eger ma sosyalîzm de israr kenê, no xozayî ra hurmetî ra yeno. Ma ïnan bi şoreşî hal bikerê, Kurdistanî de rewşa merdim, no pirsgirêka cenîyan daha zî kerd giran. Hetta sosyalîzma reel

No nuşte ma ser sîteya PAJKî ra girotu.

Cenî ci bi wazê se eşkenê bikerê

Şarê kurd pêroyin heqê ma no çewtan şixulnenê. Menaya ïnan zî ma mojnayani ke her tim dagirkerdî û ıstîlayan merdiman ra yeno. Sistema tedayan bandora merdiman, heme dejan cenî û gedeyan ra vejeno. Merdim şaxsiyete ke nakok o. Hem hes keno hem zî kişeno. No camerda zad bi çareserî ez dîya. Çareserîya merdim min ra se bi çareserîya muhîm mojneno. Verin vatê: 'Pirsgirêka netewîyan bi sosyalîzm hal benâ' û 'pirsgirêka cenîyan bi sosyalîzm hel benâ.' Eger demî de çek nîno se vîraştî, nê netewan nê zî zayandan azad benê. No rewşa raşt a. No rewşî de camerda ma ci pere kena? Hemey ïnan ez qeder nêveyneni. Heme çek ma bi-wazê se, ma eşkenê hal bikerê. Şoreşa ma de beno silgir / amûre ên muhîm.

ÖZADIYI WELAT	Şenbel: Gün Matbaacılık, Reklam, Film, Basım, Yayın, Tan. San. Tic. Ltd. Şti.
Zozan Basın - Yayan Adına	Telsizler Mekvî Beşyol Mah.
İmtiyaz Sahibi	Akasya Sok. No: 23/A
Halime PARLAK	Küçükçekmece / İSTANBUL
Yazı İşleri Müdürü	Tel: 0 (212) 580 63 81
Aydın ATAR	Edene: Arslan Güneydoğu
Yönetim Yeri:	Yeni Doğan Mah. 2108 Sok.
Diclekent Bulvarı	Nos: 13/A
Termil Apt. Kat:3 No:9	Yüreğir / ADANA
Kayapınar / DİYARBAKIR	Tel: 0 (322) 346 03 71-72
İdare Tel: 0 (412) 251 38 88	Genel Dağıtım:
Yayın (Weyan)	Turkuaz Dağıtım Pazarlama
TEL: 0 (412) 237 48 90-91	
Fax: 0 (412) 237 48 89	
Baskı (ÇAP):	

Xanê Zûlîyan

OZLEM HÎVRON YAR

Xanê Zûlîyan, 1683'yi de keyeyê hênjînra hetê Mehmût Çelebî û waya ey Efîke Xatûne ra hameyo vîraştî. Xanê Zûlîyan, taxa berê koyî, ser kolana Gazi, kuçeyê cîlîngdar (Qazancîyan) de yo. Xanê Zûlîyan, verê cû hîrê qat bi. Her qatê ey de 18 odayî estbî. Qatê binêne de axurî estbî. Qatê bînî zî sey otele hameyêne bikardîş. Semedê bazirganîye merdimî hameyêne tîya yan zî tîya ra vîyertêne, nê semedî ra Xanê Zûlîyan de mendêne. Dikananê kuçeyê xanî de karê asinkarî u qazankarîye kenê. Wexto ke merdim şino ey kuçeyan, çîng çîngê vengê asinan o. Hetê rastî de çarşîyê penîr û mastî û hetê cepî de zî kuçeyê darûyan (derman) esto. Hewşê xanî de bîrêk esto û awa nê bîrî mîyan de zî zûlîyi estê. Loma nameyê nê xanî bîyo Xanê Zûlîyan.

Bi goreyê vatişanê verênan, Amedî de nîweşyêka bêdermane kewta miyanê ey şarî. Tut, pîl, kal, cinî heme kewtê destanê na nîweşîya bêdermane û qet çareyêk aye nîweşîye rî çin bi. Nalî, qîrî û ax û waxî kewtibî şarê Amedî mîyan. Ne doxtor ne hekim ne zî darûyan na nîweşîye rî fayde nêkerdene. Rojêk rojan, rayerê kalêko rîsîpî û erdiş dergî kewt şaristanê Amedî. Wexto ke hame miyane şarî. Ax û wax kewtibî ey komî. Si koşka padîşahî û ey ra vat: "Ey sultano bedew, ez dermanê derdê şima zana ci yo." Padîşahî vat: "Ma, bi çend aşmî (meng) yo nê hîşê pîsî ancenê, ne şewe û ne zî roja ma esta. Nalîn kewta nê şaristanî ser, min qasî dinya pereyî dayî qey doxtor û hekiman la qet çare ma nêdi. Kalo rîsîpî vace dermanê ma ci yo."

Kal vano: "Çîyo ke ez zana bêperan o. Mîyanê Amedî de yew xan esto, xanêko zaf weş û bedew o. Hewşê ey xanî de bîreke esto. Zereyê ey bîrî de zûlîyi estê. Ey zûlîyan biyarê bîhelnê bikerê sey melhemî û badê, ey, heme cayanê xo bisawê û rojêk ser o rakewê, çîkê şima nêmaneno. Padîşah zaf keyfîş beno û zerd û peran dano kalî. Badê, ci ra persen o: "Kalo no xan ho çâ yo?" Kal vano: "Lazimo ke şima ey bîgîyê û bîvînê." Padîşah şew û roj ey xanî geyreno û badê hîrê rojan, xan yeno vînayîş. Zûlîyan anê, pê ilaç virazenê û benê weş. Nê xanî ser o estanikêka bîne zî esta. Vanê ke; Di Amedî de Kela Mîyanîne de hîrê kesê mahkûmî estbî. Semedê ey mahkûman qîrar vejîyabi ke bêrê aliq-nayîş. Labelê mehkûmî hepsî ra remenê, yenê xanî. Bi goreyê vatişan, hepsî ra heta Xanê Zûlîyan ravêrêk (geçit) estbi. Ey ravêrenê ra şinê zere û ey qeflenenê loma ma ey ravêrî nêvînenê.

Xanê Zûlîyan nê serranê peyenan de hameyo restore kerdiş û sey qafe gure vîneno.

Demîr Çelik, kitab ûmze kerd

Wekîlê Mûşî yê BDPî Demîr Çelik, Fûara Îzmîrî ya Pirtûkan de, pirtûka xo ya bi nameyê ‘Azadîyi de mendîş çimên min’ ûmze kerd. Pirtûk weşanxaneyâ Aram ra ameyo çapkerdi. Ûmzekerdiş de zaf kesîy besdarê ûmzekerdiş bîy. Çelik zî ney ra zaf memnûn bi.

Lazimo dewleta lêborîn biwazo

Şaredarîya qeza Bismilî ya şaristânê Amedî û BDPa Bismilî pîya şarî ra kombiyayîsheke viraşta.

Hevserekê BDPa Bismilî Tufan Tunç kombiyayîş de qise kerd ke dewleta Tirkîya lazimo ke kerdişen xo ra lêborîn biwazo.

Kombiyayîş ke Bismilî de ame virazyayış de zaf humarey de şar besdar bi. Kombiyayîş de mijara aşti û rewşa Tirkîyayî ser de zed ame vindertiş. Tufan Tunç kombiyayîş de qiseyên xo de bal ant mijareke muhîm û vat: “Rayîberen Tirkîyayî semedê ke aşti pêk bîyarê lazimo ke rayeke ageyrê pey xo birewnî ke bi kurdan se kerdê wê bivînê û bi çimanê rût raşteyî şarî tirk ra elkera bikerê û şarî kurd ra lêborîn biwazê.”

Polîtîka şar tede nêbo aşti nîyano

Goreya xebera internetî ser de, Tirkîya û Ingilîndî peymana vîzeyî ûmze kerdê. Peymanî de yeno vatis ke rehet girotiş vîzeyî semedê karsazan esto û do aşma gulanî de dest pê bikerô. Bi ney peymanî eyseno ke sistema kapitalistî bi gilokine kewtê pereyan dim ke senî qirîzî ra bivejyê. Semedê ney zî wazenê ke karsazên jübînan têhet kar bikerê û sermeya xo daha zî hîra, kesen feqîr û belengaz zî daha bikerê bindest. Qirîza ewro semedê ke polîtikayê serdestan yê bindestan o. Heta ke bindestî mafîn xo bi hawayê serdestan ra nîgê no sîstem do hinî bidomyo.

Amedî ra venga 1 Gulanê

Komîteya Pîrozkerdişê 1 Gulanê ya Amedî veng da û ard ziwan ke emserr bi şîara ‘Çareserî bi xelasayış demokrasî mumkûn o’ û Amedî de vilavok vila kerdiş û veng day şarî ke bêrê Meydana İstasyonî.

Komîteya Pîrozkerdişê 1 Gulanî semedê ke Roja Roşana Karkeren Dinyayî 1 Gulanê pîroz bikerê ra xebatê xo peynî kerd û vilavokên xo vila kerdiş.

Komîteyî vegn da ke semedê ke pêrodayî biqedîyo, mafîn kedkaran bêro girotiş û şarîy ze merdim bicuyê ra heme amedijan ra vat ke wa roja 1 Gulanê de saet 12:00 Meydana İstasyonî do bêrê 1 Gulanê pîroz bikerê.

‘Dewlet, qet samîmî nîyo’

Malbatê roboskiyî hewteya 69’ine ya qirkerdiş 34 qedeyen xo mezelên gedeyen xo ser de vîrardîy û waştişê xo yê edalefi rayna zî dubare kerdiş.

Bi nameyê malbatan Ferhat Encu daxûyanî da û bal ont qirkerdişen ke Tirkîyayî kerdê û vat: “Ma do mekûre vayê rojeva pêvajoyî ver. Ma do mekûre rehaveta ney hawayî ver. Ma do heta peynî geyrayîş xo yê edalefi bikerê. Wa heme kes bizano keş, dewleta ke bi qirkerdişen xo ra meyro rûbirû, aştiyî de samîmî nîyo. Ma ney raşteyî râyeke bîn şarî ra eşkera kenêy.”

Hetê ra aşti, hetê ra zî serê TSKî?

Fermandareya Alaya Mûşî ra amûr û çekên lejkerî bi tren û TIRan barêke barkerdê benê cayêن bînan de vila kenêy. Goreya ke yeno vatis zafereyea nîy wesayit û muhîmatê ke Barkerdê benêy Xarpêtî û şaristanen rojawani. 40 hebîy TIR bar kerdey û hetê bîn ra zî tren zî bar kerdey. Wesayit û trena ke Barkerde Fermandareya Pîyade û Motorîza 49’in a Mûşî ra vejjay.

TSK ame şermezarkerdiş

Semedê ke têgerîya TSKî bê miyan domyeno ra şarî Şemzînanî nerehet o. No nerehetuya şarî BDPî ard ziwan û şermezar viraşta. Serekê Şarî Kurd Abdullah Ocalan New-roza 2013 de pêvajoyeke aştiya Asya, Rojhilata Mîyanin û ya Dinyayî da destpêkerdiş. No semedî ra zî BDP heme cayan de semedê ney mijara aşti daha weş û geş bikerô ra rayîren ke astençey estê ver de têkoşina xo dana. Şemzînanî de pêvajoya TSKî ya sewqiyata lejkerî ke esto ame şermezarkerdiş. Waziya ke wa hukûmat dapêserkerdiş lejekereyî ra fek û destê xo bonco.

Rewşa Maya Elfo TBMM de yo

Bi waştişê wekîla BDPa Şîrnexî Selma Irmak rewşa Maya Elfovî bi miyanginya wekîlê BDPa Çewlîgî İdrîs Balûkenî şirawit meclisi. Maya Elfo 79 serre ya. Nameyê ay ya raştine Elfo Urper a û na gam zîndanî de zaf nîweş a. Irmakî hetê bînî ra rewşa girotayen nîweş yênen bîn zî şirawit meclisi. Balûkenî ard vîr ke, Maya Elfo 7 serr û 9 aşmey ke zîndanî de ya û nîweş tansiyon û romatizmayî ay de esteyî û na gam zî zîndana Elîhî tipa M de ya. Irmakî meclisi ra persa ke semedê giroteyî nîweş de wezaretayî çiyeke hadre kerdo? Maya Elfo efa Serekomarî ra sîd bigo ra, xebatî esteyî an zî çînê?

Rojê biratêya Amed-Duhokî

Semedê ke Şaredarîya Sûr û Şaredarîya Duhokî xo mîyan de 4 serr verî peyam ûmze kerdê û bîyê şaredarê birayê. Na ser sîrên Amedî virara xo duhohjan ra akerd. Daşinasnayî 3 rojan dewam kerd. Xebatên kultur û huner, spor û tewrîn bînan amey viraştiş.

Peyam 4 serr verî ame ûmze kerdî. Mîhrîcana Amed-Duhokî de sifte Navbenda Kultur ya Cegerxwînî de dest pê kerd. Dageyrayîş meymanan ra, panel, xebatên kultur û hunerî, resepsiyon û musabaqeyê sporî zî amey viraştiş û peynî de zî konser ame dayış.

Teşkîlatî Esasî û Xoserîya Demokratîk

Rojhilata Mîyanin û Asya Miyan de, Modernîteya Hemdem û çerx û sîstemeke demokratîk geyrenê. Serekê Sharê Kurd Abdullah Ocalan hemeyê kurd, turkmen, asurî û erek dawetê 'Konferansa Aşî û Tevkariya Millî' kerd

NAVENDA XEBERAN - AMED

Serekê Sharê Kurd Abdullah Ocalan roja 21 Adarê de Newrozê Amedî de peyameke tarîxî aşkera kerd. No peyam xo de pêvajoya neweyî ra ber akerd. Serekê Sharê Kurd Abdullah Ocalan peyamê xo de bi giraney Sherê Xelasyaya Tirkîyayî û Mekaqanûna Teşkîlata Esasî ser de vindert û bal ont.

21 Adarê de Newrozê Amedî de heme şarê Tirkîya şarê Dinya pê diqetî peyamê Serekê Sharê Kurd Abdullah Ocalanî goşdarnayê. Çimkî Tirkîya de no 30 serra ke şer est o. Ney ra pirsgirêka kurdan qednayış, xo fedaker kerd û roleke zaf pîl girot milen xo ser.

Ocalan peyama xo de aşkera kerd ke tirk û kurd Şerê Çanakkaleyi de tê het şehîd kewtê. Şerê Xelasyaya Tirkîyayî zî pîya kerdê û meclisa 1920'î (Meka qanûnan Teşkîlata Esasî) zî hevna pîya akerdê. Dema vîyarte ra heta nika, hevparê tirk û kurd, verî tirk û kurdan no raşteyan veradona. Dema ameyîşî de xelasyayış, pîya cuyayışê hevparî ra yeno.

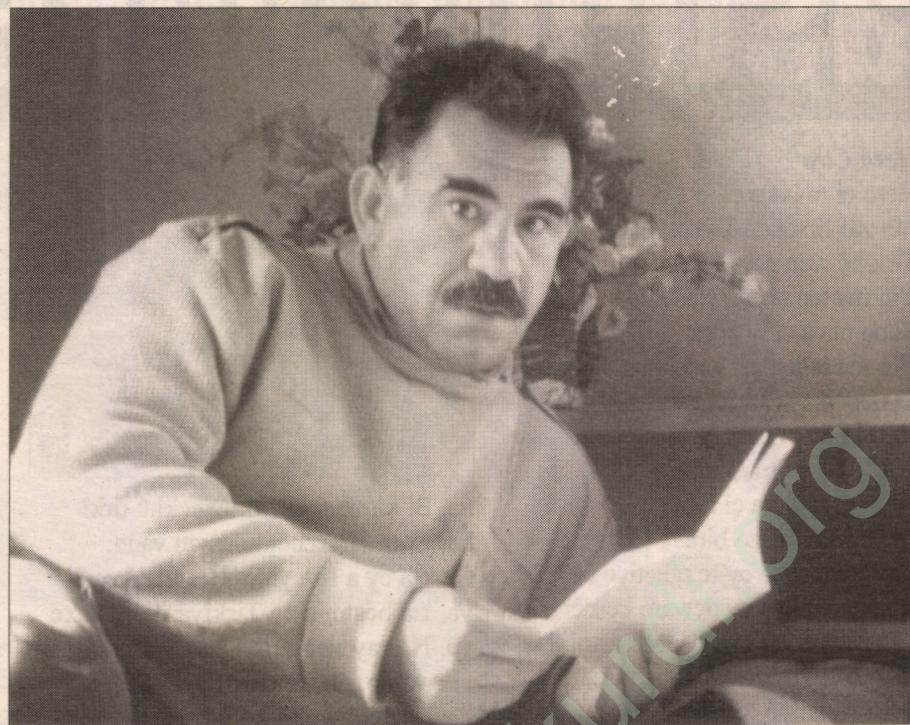
Ruhê ronişîşê TBMM (Meka Qanûnan Teşkîlata Esasî) yê nika zî, dema neweyî roşnî kena. Heme şarê ke tedayê û zordarî de yê, ast û temsîkarî kulturên ïnan tade de yê. Tadeyê ke bi zilm cenîyan ser de esto. Hetê bînî ra mezhebîy wayirî dewle-mendîyê, ema, temsîlarê kultur û târikatan, asta karkeran û asta civati ra cîya bîyê.

Lazimo ke hemey sîstema Modernîteya Demokratîkî tepişê. Ey zî çîyeke xelisyayışî geyrenê, qezenc bikerê ra veng danê. Rojhilata Mîyanin û Asya Miyan de, goreya taybeteyâ cayê xo û tarîxa xo, Modernîteya Hemdem û çerx û sîstemeke demokratîk geyrenê. Hemeyê şar semedê azadî û biratî bicuyê ra yew modeleke baş geyrenê.

No geyrayış ze nan û werd lazimeyeke zaf pîl o. No model, hevna erdnîgareya Anatolya û Mezopotamya do berpirsiyareya modela newe bigo xo milan û no rewşa neweyî do inşa bikero.

Ocalan şaran dawetê aşî kerd

Serekê Sharê Kurd Abdullah Ocalan peyame xo de ard ziwan: "Sûriye û koma erebêne Iraçî dijî Mîsak-î Millî kerdê û nika zî no hereman de

Konferansa Aşî û Tevkariya Millî

Serekê Sharê Kurd Abdullah Ocalan peyama xo de heme şarê kurd, turkmen, asurî û erek dawetê 'Konferansa Aşî û Tevkariya Millî' kerd. Tirk û kurdîy nika zî ïhanata dema viyarteyî ra viyarenê. Peyniya serrîn 90'in de xeteyan zaf çewfî bîy. Nêy xetay tirkan û kurdan kerdê mexdûr û vistê felaketan miyan. Hetê ney mexdûre-

tîyên ke amey cuyayış zî, kurdîy warêteya kultur û ziwanê xo keney. Zaf netewî kurdan xo ra numûne genê û wazenê xo newera inşa bikerê. Nêy semedan ra Serekê Sharê Kurd Abdullah Ocalan heme netewan û sîsteman dawetê Sîstema Xosereya Demokratîkî keno ke azadey û aramey her tim bibo û avera bisêro.

pirsgirêkîy zaf êy." No semedî ra zî Ocalan, heme şarê kurd, turkmen, asurî û erek dawetê 'Konferansa Aşî û Tevkariya Millî' ra dawet keno û vano: "Kam ameyo iqtîdarî se qiyametê vatişê 'ma' qednaya û ideolojîya egoîstî arda. Dem dema aşî, ya. Kam wazeno ma û tirkan cîya biko, lazimo tirk û kurd hemberê ïnan de pêro pîya perabeste bibê û têkoşîn bidê. Peyama Hz. Muhammedî newe mizgînan ra cuyayış xo geno. Esasî têkoşîna neweya tirk û kurd, fikir, ideolojî û siyaseta demokratîk o."

Ma ra mojnego ke Ocalan peyama xo de zafîr Şerê Xelasyayışê Tirkîya, ronişîşê meclisî û make qanûna Teşkîlata Esasî ra diqet oncenô. Ocalan qey make qanûna Teşkîlata Esasî ra diqet oncenô?

Çimkî Teşkîlata Esasî de kurdan ra xoserî û xalêñ esas est êy. Xosereyî de şar eşkenê xo idarî bikero û siyaseta xo bîaro ca. No çî zaf muhîm o.

Bi ziwanê xo û kulturê xo do inşa

bikerê. Ma bievñê ke mekaqanûna Teşkîlata Esasî de no semedî ra ci xalîy est êy.

Hukmîn Teşkîlata de Esasî ra...

Madeya 1- Bandora, bêşînorey û bêşert netewê yo. Tarza idarekerî û şar ameyoxê xo, do bi ilkeyen raşteyî bîaro ca.

✓ Xoserîya Demokratîkî de zî, hêtê politika û bandorê, inşaya ya netewe de xo ra famkerdişî esto. Netewaya demokratîkî bi idarekerî fikir nêkero. Peroyîn de zî heme şeklê ne-

tewan de esasîya idareya xo kerdiş, bîyayışê civati xo ser inşa kerdiş esto. Yew netew eke xo idare nêkero se, nêşkeno bibo netew.

Madeya 2- Qiweta ca ardenê û selahîyetê meclisî ya yewin û ya raştin temsîkar netewe bi xo yo. Meclise netewe gird ken o.

✓ Xoserîya Demokratîkî de inşaya netewe demokratîkî de estê. Civata demokratîka Kurdistanî de, rola KCKî de zî zaf muhîm o.

Beşa idareya Mulki

Madeya 10- Tirkîya rewşa ardnîgarî û aborî ra şaristanan, şaristanan ra heta sarçeyan, şarçeyan ra zî heta nahîyan yeno meydan.

✓ Xoserîya Demokratîk, sîstemê xo de dewleta netewe nîweçînayo. Dewleta netewe qet, ne ya yewin o, nê zî ya peynî yo. Mîyanî diyin de zî ferq est a.

Şemeya rîexistinî se, pêjûbînî bî mano se zî miyanê jûbînan de ferq est o. KCKî de organa qirarı KONGRA-GEL o. KONGRA-GEL zî meclis o. Alternatif tebaqaya berz û unsura burjuvayî yo. KONGRA-GEL asta şaran, ze tebeqeya cuyayışî ifade kena.

Huqûqa şaristanan

Madeya 11- Şaristanan, wayirî karê xoserî de şaxsîyet û xoserî yo. Politikaya zere û teberî de, karê lejker, edlî û şerî de, tekiliya aborî enternasyonel de û baca pêroyina hukûmatî û mijarî menfaata zaf şaristanan bi istîsna yê; Meclîsa Milletî ya Gird bi qanûnan karê wexf, medrese, perwerdehî, weşî, aborî, zîreto, awanîye û ardima civatîyan de qanûn û idarekerî binî bandora Meclîsa Şaristanan de yo."

✓ Xoserîya Demokratîkî de zî, şaristanan wayirî karê xoserî de şaxsîyet, xoserî û bi meclîsan idare beno. Meclîsa şaristanan de politikaya xo zere û teberî de, karê lejkerî, edlî û şerî de, tekiliya aborî enternasyonel de, baca pêroyina hukûmatî û mijarî menfaata zaf şaristanan bi istîsna ser xo şixulneno.

Meclîsa Milletî ya Gird bi qanûnan karê wexf, medrese, perwerdehî, weşî, aborî, zîreto, awanîye û ardima civatîyan de qanûn û idarekerî binî bandora Meclîsa Şaristanan de yo."

Eger çimên kurdeke zî çinêbê rayna zî raşteyî vîneno. Nînan ra yew zî Rencber Ezîz bi. Rayîra raşt ya hereketa azadî nas keno ra pey ey rayîri vera nêdano. Deyîrê xo de her tim jan û kulên şarê kurd ardo ziwan

Arêkerdox : Şewla Asme

Rençber Ezîz 1955'î de Çewlîgî de di dewa Wusfande ameyo dinya.

Nameyê ey ê rastin Mehmet Hanefî Berdîbek o.

Hema yew (ju) serre bîyo ke nêwêsiya çiman girewto û Çimê xo vîndî kerdê, bîyo kor. Keyeyê ey mîyanê a serre de barkenê û yenê Çewlîg. Taxa Dereîkarasan de cuyê xo dewam kenê. Domanîya xo de zaf zehmetîye vîneno. Bi ardîmê may, pî û birayanê xo cuyê xo dewam keno.

Hema 12-13 serre bîyo ke eleqeyê ey teknolojîyi ser ro bîyo. Ey derzîna plaque viraşa.

Ê serran de wexto ke şino dewan mêmantîye, vejîno gilanê daran ser û kilaman vano. Kilamê ey; hedîseye ke Çewlîg de bîyê, ïnan ser ro yê.

1968'î de waştişê keyeyê xo ser, şino medresa. Perwerdeyê medresa gêno. Wextêko kilm de beno hafizquran.

Deyîrê ey sîyasî yê

1977'î de besteyanê xo virazeno. Besteyanê ey de mesajê sîyasî estê. Nê semedî ra dewlete nê bestayan qedexe kena. Rençber Ezîz kî keweno hepisxane. 7 aşmî hepisxane de maneno. 1978'î de hepisî ra vecîno. Şino Çewlîgî.

Kuno hereketa kurd mîyan

Çewlîg de keweno hereketê kurdî û kilamanê xo de meselanê kurdî ser ro mesajanê sîyasîyan dano. Hereketê kurdî ser ro çi xebate, çi kombîyayîşî benê Ezîz miyanê ïnan de beno.

Ê wextan Çewlîgî de tay kurdî hetê dewlete gênenê û Vanê ma tirk i, Kurd nîyê. Hemberê hereketê kurdan de vîndenê. Rençber Ezîz kilama cerîne de ïnan rexne keno.

Qirkerdişê kurdan ra deyîran vato

Ê serran de di Çewlîgî de tayê embazê ey, ê ke hereketê kurdan mîyan de yê, hetê kontra-gerîla ra yenê kişîş. Ezîz kişîş ïnan ra zaf xemgîn beno û na mesela ser ro na kilame vano.

Şûno Şûno

Şûno şûno bira şûno
Şûno şûno heval şûno
İdrîs şûno, Cihat şûno
Şakîr şûno, bira şûno
Ez bermeno, Şîmar vûno
Xeber amey xebera pîs

Cihat dima kişiya İdrîs
Heval ma yî marksîst, lenînîst
Şûno şûno keko şûno
Adir kot zerrê daykun o
Dêrd hevalûn derdo girûn o
Faşist bîyo veciyay texto

Ne çim ne zî astengeyeke bîn...

Hero Çira

Hero ci ra hero ci ra
Ma zaf firset da Tirkûn o
Tirk hê wên petrol Kurdûn o
Yin ma tepişt eşt hepsûn o
Şima neva ci ra ci ra
Yin ma tepişt eşt hepsûn o
Ti nepersay ci ra ci ra
Hero ci ra ci ra ci ra
Ti bî faşist Ehmo bira
Hero ci ra ci ra ci ra
Ti bî faşist Kazo bira
La Çewlîgî de ey rî rehetîye çin bî.
Hem mehkemaya ey dewam kerdene,
hem kî zorê dewlete ey ser ro estbî. Nê
semedî ra 1978'î de şî Almanya. Îltîca
kerd. Bi welatiyê Almanya.

Ezîz welati ra veciyayîşî ser ro na
kilame vano. (Bi goreyê vatişek binî kî
na kilame waya Ezîzî nuşta û kerda
kasete ey rî ruşna Almanya)

Ezo bira Ezo bira
Ezo bira Ezo bira, ci ray neşin ti
ma vîr ra
Wahtig bira tu radawo, ti nimîtîk
şî Almanyayo
Tu qey ma ra çîk ninawo, Ezo
bira, Ezo bira
Ezo bira Ezo bira, ci ray neşin ti
ma vîr ra

Ê de şar şîn Almanyawo
Gêren a, hena yeno, Ezo bira ti
qey nînî, Ezo bira Ezo bira
Ti yo hew şî, ti hin nînî, Ezo bira
Ezo bira
Ezo bira Ezo bira, ci ray neşin ti
ma vîr ra

Almanya de karê sîyasetî dewam
keno. Kilamanê xo de dewaya welati,
fîkrî sîyasetî ano ra ziwan. Semedî
hereketê kurdan ci kar esto, miyanê ê
karî de ca gêno.

Almanya de muzîkî ser ro şuxulye-

Perwerde û müsyayış

1971 de di Çewlîgî de erdlerz
beno. Nê erdlerzî de maya xo
vinî keno. Yew serre ra tepiya
şîno Stenbol. Stenbol de şîno
dibistanê Mevlîthanî yê Çember-
îtaşî. Ê serran de şîno Cemîyetê
dewijan, dewijan naskeno.
Cemîyetê dewijan semedî
mihêran dibistan kerdo a.
Rençber Ezîz şîno nê dibistanî.
Tiya de wendîş û nuşîşî müse-
no. Nuşîşê daktîloyî müseno.
Cenayîşê saze müseno. Tayê
hunemandan naskeno. Nê
hunemandan reyde şîno konse-
ran. Nê konseran de mesajê
sîyasî estê. Ezîz edî tesîrê keye-
yê xo û Çewlîgî ra vecîno.
Melayîye ca verdano. O sîfe,
tesîrê Ozan Îhsan û Ozan
Mahsunî de maneno. Konseran
de kilamanê ïnan vano. Çunkê
Ozan Mahsunî û Ozan Îhsanî
kilamanê xo de mesajanê sîya-
siyan dayê. Hemberê emperya-
lizmî de, neheqîye de vîndenê.
Badê kî kilamanê Selda
Baxcane vano.

Zerre û cîger mi tu ri helyawo
birawo

Zerre û cîger mi tu ri helyawo
birawo

Ti ma hetib helabin, birawo birawo,
Çîçekê kuê Şerefîn birawo birawo
Wilay mi nêzûna ez tu hûney kûm
ca vîn, birawo birawo

Zerre û cîger mi tu ri helyawo,
birawo

1988'î de, şaristanê Hannover de
yew boneke berze ra kewte yeno vîn-
âyiş û cuyê xo vinî keno. Çira keweno?
Xo bi xo erzeno ya kî kesêk ey erzeno
diyar nîyo. Hema kî diyar nîyo.

A serre Rençber Ezîz Çewlîgî de
di dewa Wusfan de darino we.
Waştişê ey ser kemera mezelê ey de
(gora) nîya nusîyeno. 'Ey rayirber,
32 serrî ke to roştiye nêdiya, qîmetê
roştiye bizane.'

Ma xo bisencê

Dewteta Tirkîye zî fahm kerd ke, no rewş ana dewam nêkeno. Çinkî dormare yê aye de Îran Iraq û Suriya sey lêyê awe germine qilpilyena (keli kewna) û zanena ke aye zî no awa germine de weşena

HELBEST AMED

Serran ra serrê newayinî û ma diyes serre bî. Ma dewa xo de cuyayênê. Rewşa ma, rewşa dewa ma, hemme tewir çî weş bi. La hetana ke yew roj pêrodayış gerîlayan o eskeran vejîya. Ay roj pîzeyê ma ters û lerz de mend. Ma zanayînê ke şefek bibo se eskerî yenê dewe û dewe de pêrodayiso gird beno. Ma nêzanayînê ke ma se bikê û ma kewtî zerreyê keyeyê xo û ma mîyandê xo de kombîyayış kerd.

Maya ma vat ke, gedey min şima şefaqî rew ra werzê û şêrê şarçe û çend rojî zî meyêrê dewe, hetanî ke rewşa na dewe weş biba.

Ma zî va ke temam, ma sefaqî rew ra werzenî û ma şonê şarçe û ma çend rojî nînê, hetanî no rewş weş bibo. Ü şefekî bi ma kewtî mîyanê dewe, ma hendî ewnîyayî ke ciwanên dewe pêro kewtê rayîr o şone şarçe.

Înan zî va ke, ma zî dewe de nêvindenî ma zî şonê şarçe. Û ma pêro ciwanî kewtî rayîr o ma rayîrê şarçî girewt. Ma çend km rayîr girewt-nêgirewt embazan ra çendinan vat ke; ma nînê şarçe va ma apey şonê dewe. Ma dewa xo de vîndenî. Ma rayîrê xo girewt, înan zî rayîrê xo girewt û ma yewbînan ra eqityayî. Yew hewte vîyert û ma apeya amey dewe, ma ewnîya ke ey embazî dewe de çînêbîy!

Ma rewşa înan perskerde ke ey apey nêameybî keye, şibî koyan û ser koyan de şerrê rûmetê xo dest pê kerdbîy.

Nika ma bîyê hîrêş û di serre û ma zanê ke hemme dewe, şarçe û şaristan dê no rewş ameyo vînayîş û awan bîyo. Hemme cayan ra zî hezaran kes şiyê koyan û şerrê rûmetê xo dest pê kerdo. Hîrêş, çewres serro no şer domyeno. Û ame yo no wext û nika zî domyeno, hezaran kesiyî zî no şer de cuyê xo vîn kerdêy.

Şerrê ma semedê çina rî bi. Ma va ke ma qayîlê kulturê xo bicuyê, ziwanê xo qalbikê, binusê û perwerdeyîya ey bivînê. Deyîranê xo vajê, goşdarey bike û ma sewbîna çî nêwaştbi.

Newrozê 2013 ine de qada newrozî de nameyê Abdullah

Ocalanî ame vendiş. Vat; 'Şerrê tifingayinan kedîya yo û wext wextê siyasetî yo û ez wazena ke embazê ma wa tifinganê xo bigîrê şîrê pey sînorê Tirkîya.'

Şarê kurd û zafereya dînyayî goşdareya ey wendişê nameyî kerd û heq da Ocalanî.

Şarê kurd senî ame no rewş? Şarê kurd hîrêş-çewres serrê bêtters tekoşîna xo domnayo û no rayîrî de zaf çî zî kezenç kero.

Dewteta Tirkîye zî fahm kerd ke, no rewş ana dewam nêkeno. Çinkî dormare yê aye de Îran Iraq û Suriya sey lêyê awe germine qilpilyena (keli kewna) û zanena ke aye zî no awa germine de weşena. Va ke ez goşdarê şarê kurdan biba. Nika zî rayîrê İmralî û Qendîlî ra şona û yena.

No rewşo rind û hewa ya weş miyanê şarê kurdan o tirkîyayîjan de ameyo vinayîş no semed ra qalî ke fekê mara vejîyenê ma înan ra zahf dîqqet bikê.

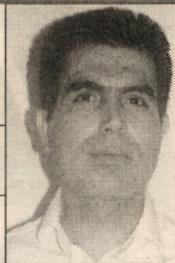
Ma zanê ke şerrê rûmetî hîrêş-çewres serrinî dim ra çew tifinganê xo sankî çî nêbîyo o verado şero. No çî tarîxî yo. Xo apeyaontişê no tewrî zaf mîrdimete yîyo. Tirkîya de herkes no semed ra zaf dejîyayo û ma wazanê ke, nika ra dim wa kes nêdejo aramey û aştî bêro.

Têgeyrayîş

Zerweş Esnaw

Zerwesesanaw@gmail.com

Teknolojî heme kesî mesûd keno?

Ma seserra vîst û yewin de yî û hemdemê ma hetê teknolojîyi ra gelek aver şîya. Hele nê hîris serran de zaf çîyî bediliyayî, zaf gureyî nê averşîyişî teknolojîyi ver wederîyayî. Gê-rayîşê dînyaye hinî zehmetîyi ra vejîyayo bîyo asan. Mîrdim teyara wenişeno tewr erey yew roje de reseño peynîya dînyaye.

Kê telefonê destan reyde heme kesî eşkenî bigeyri. Internet reyde dînyaye de çî bîya ci qewemîyaya kê ca de bander benî. Hinî hawayê verêni çîyî limitnayeyî nêmendî. Kê bieşkî bilimî zî zaf limitnaye nêmanenî. Semedê averşîyişê nê teknolojan ra dînyaya ma heme hetî zaf bediliyaya. Ci heyfo ke, hende dînya aver şîya heme çîyî binê destê ma de yî la bi-ewne ke çareyê feqireyî nêdiyîno (nêameyo diyiş). Kê vanî qey feqireyî û averşîyişî teknolojîyi pêver şoni. Çend teknoloji aver şoro hende zî fe-kireyî hîna zaf bina. La ganî normalde nahawa nêbibayîni. Teknolojî faqîreyî ra çare û derman nêbeno tena zengînan hîna zengîn keno. O wext ma şenî vajî ma mesûd û bextîyar i? Na dînya tena ê zengînan nîya, na dînya heme kesî ya. Eke ma wa-zenî ke dînya heme kesî rî weş ba, verê verêkan bêseyyewbîyayî biyero hewanayîş.

Teknolojî aver şîyo la mîrdimî hema zî veysanî ver mirenî ez pê se kena nê teknolojîyi. Teknolojî ganî heme mîrdiman ra bîbo derman. E vanî heme çîyî asan bîyo, şîyîş û ameyîş asan bîyo, şimitîş û werdiş, cil û ca bol bîyo. Goreyê kamî asan bîyo? Feqîr û miheyr hetanî şande xebitî-yeno enax yew loqme nan beno ke-yeşîye xo. Roj beno no zî nêşeno bîber. Ma hinî ci qalî kenî. Yanî na dînya dînyaya xapinayîşî ya. Vanî era-beşî est i, erabeyan reyde rayîrî kirr bîyî, kê eşkenî heme welatan bigeyri. Pekî kam eşkeno bigeyro? Tabî ke zengîn i. Feqîr eşkeno ereba biherîno û wenîşo bigeyro? Ney bawo eraba kure girewtîş kure. Feqîrî min enax erabagirewtîş hewnê xo de bivîno. Eke dînya hetê asanîya ciwîyayîşî ra aver şora û heme kes na asaneyî ra istifade bikero o wext dînya weş a û ma zî keyfweş i.

Farqîn bi çemê Helanî tarixa dinyayı de cayê xo geno. Ewro binê awî de mendo. Eger arkeoloxî cigeşrayış bikerê tarixa ke vejyayo daha zî kan bivejyo. Şaristanan ke estêy na gam weş weş nînê pawitiş ke vinî nêbê

Arêkerdox : Aver Payiz

Farqîne kewena rojhelatê Amedî û 82 km Amedî ra dûrî ya. Nameyê şaristanî yo raştekên Farqîn a û nameyê hereme zî Silîvan o. La ewro şar Farqîne û Silîvanî sey nameyê mîyanê şaristanî kar arenô. Farqîne binê koyê Elbatî de ya û başûrê aye deşta Silîvanî ya. Serra 1873'yi ra nata qezayê Amedî ya. Dewlete nameyê aye yo fermî zî Silîvan panayo.

11 taxê ci estêy

Humare taxê mîyanê Farqîne 11 ê. Bahçeliyeler, Qulfa (Bilind), Camî, Kevirşipî, Kela Mîran, Mescîd, Qonax, Rezan, Selehedîn, Tekel û Yenîşehîr. Di şaredarî, 79 dewî û 85 gomeyê Farqîne estê. Hîrayîya erdanê Farqîne 1.378 km² yo. Bi gorayê istatistikânê 2010'î nufûsê mîyanî 41 hezar û 484 kesî yê. Dewan de 43 hezar 323 û peroyî de 84 hezar û 807 kesî cuyenê. Di Farqîne de Serra 1873'yi de sistemê şaredarîye dest pê kerdo.

Waşteyê medenîyetan

Çimeyo tewr bi bawer û nîzdîyê raşîye yê Ibnul Erzaqî yo. Goreyo ke Ibnul Erzaq nuseno, verê mîladî serra 387'î de di şerê mabêne Roma û Sasanîyan de gelek merdimî hameyê kişîş. Pîskoposê herema Farqîne Mar Marûtxan destûr fermandarê Sasanî û Romayîyan ra girewto ke xirîstîyanê ke hereme de hameyê kişîş defin bikerô. Înan watişê ey qebûl kerdo û tirmî uca de hameyê defin kerdiş.

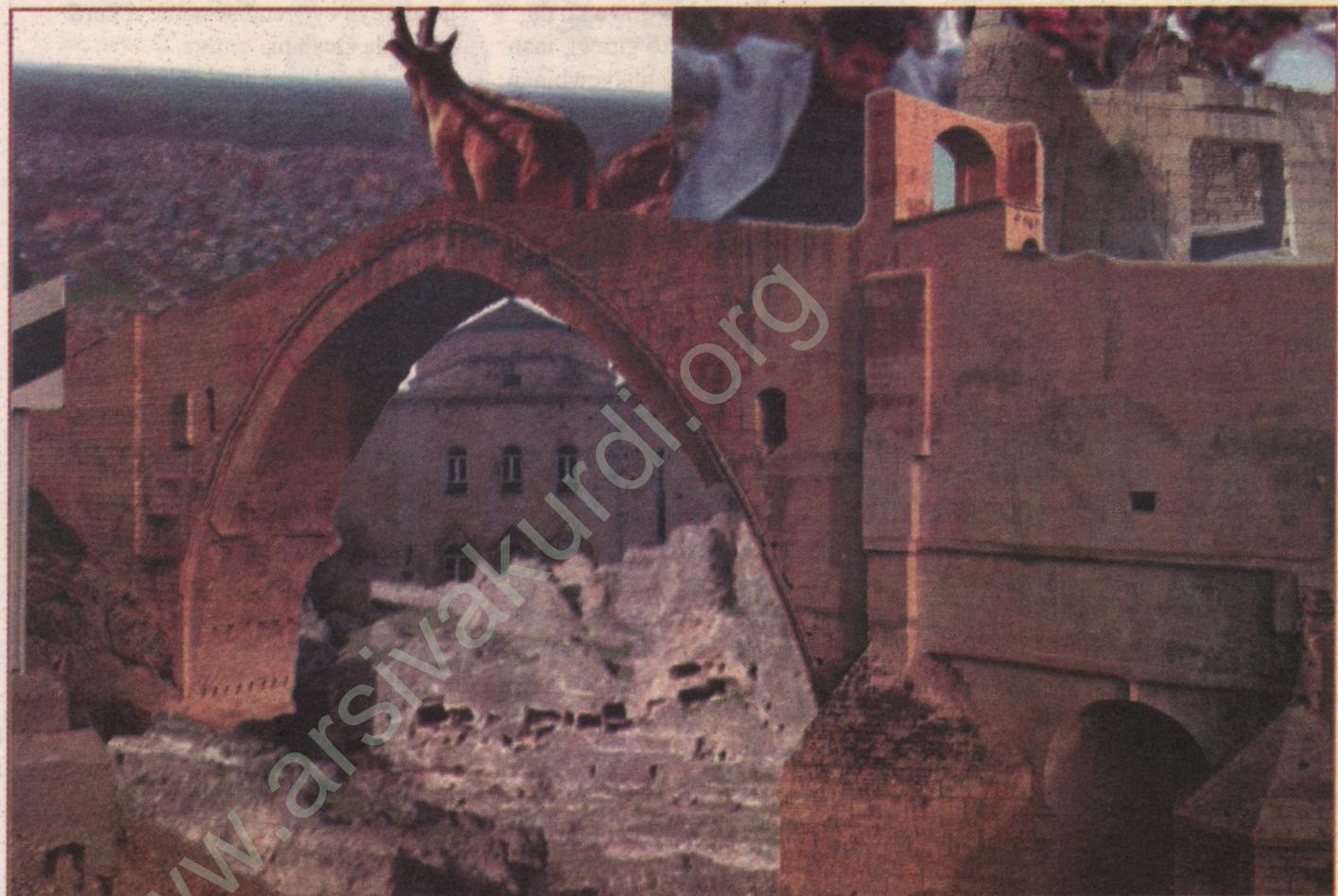
Hereme dekewta binê destê Romîyan. Romîyan uca de şaristanek bi dizike awan kerdo û nameyê Martyropolîs panawo. Bi ziwanê latînî "martyr" şehîd û polîs zî şaristan o yanî şaristanê şehîdan. No şaristan bi serran binê destanê Romî, Pers, Sasanî û Bîzansîyan de mendo. Zafane bi Amedî rey de dest bedelnawo. Tarîxê Amed û Farqîne hema hema yew o.

Verê, ci ra Meyafarqîn vacîyawo û demê Osmanîyan û komara Tirkîya de zî nameyê Silîvanî panîyawo.

Farqîne wextê Hûrî- Mîtanîyan ra nata cayê medenîyetê tewr kehenî yo. Arkeologî nê serranê peyenan de, nîzdîyê pirdê Mala Badê, mintiqeyê çemê Halan de raşte cayêk tarixî hameyê. Badê cîgîrayışan, cayê medenîyetê binê erdi ra vet ke wayîre tarîxê 11 hezar seran o. No ca dinya de zî cayêk tewr kehenan ra yew o.

Tarîxê mîyanê şaristanî zelal nîyo. Çew nêzano mîyanê şaristanî key û hetê kamî ra hameyo awan kerdiş. Derheqê awan kerdişê Farqîne de çend efsaneyê ciyayî estê. Tay ciğerayoxî vanê Ûrartîyan de hetê Marsû Layütayî ra hameyo awan kerdiş. Tay zî vanê, V.M. serra 77'î de Tigrano Pîli awan ker do.

Farqîn zaf kan o

Dizika Farqîne

Sey Amedî Farqîne zî bi xo dizike (kela) bîya. Farqînjî sey amedîjan dêsê dorê şaristanî ra nêvanê "beden", vanê "kele". Şaristano kehen mîyanê dizike de bîyo. Tarîxê viraştişê dizike dîyar nîyo. Tarîxê dîyar esto ke badê mîladî serra 532'yi de Dizika Farqîne, hetê împaratorê Bîzansî Justiano yewinî ra hameya restore kerdiş.

Dizika Farqîne cargoşê bîya. Rojhelatî ra rojawan 600 metre û başûrî ra vakur 500 metre derg bîya. Pêro pîya 2200 metre bîya. Hîrayîya dêsê teberî 1.93 metre û ya dêsê zereyî 4.5 metre hîra bîya. Kerrayê dizike gird û sipî yê. Dêsê teberî nizm la yê zereyî berz bîya. 50 bircî dizike de estbî, berzîya bircan 10.5 metre bîya. Di mîyanê ey 50 bircan de nika tena birca şerî menda.

Sey bedenê Amedî dizika Farqîne zî di dizikî yewbinan mîyan de hameyê viraştiş. Di mabînê her di dêsan de awa hînîyê gird û hînîyê mîyanenî hameyêne viyertiş. Awanê nê

her di hînîyan sey awa hendekî bi kar ardo ke wexto ke tebera êrişê dizike bi, nîêşkê bi asaney dekewî zere.

Goreyê çimeyê nuştekîyan 8 berê dizike estbî. Nê beran ra tena berê Qulfayî payan ser mendo.

Dêsê berê Qulfayî di demê Merwanîyan de hameyo viraştiş. Kitabeyêk berî ser o esto, no kitabe badê hetê emîrê Eyyûbiyan Melîk Eşrefî ra hameyo nuştiş. Nika dizike nêmenda. Cend cayan de xirba aye mendê.

Mizgefta Selahedînê Eyûbî

Mizgefta di demê Merwanîyan de hameyo viraştiş. Şar cira Mizgefta Ecem vano. Di demê Eyûbî, Artûkî û Osmanîyan de hameyo restore kerdiş û tay besê aye wextê inan de viraziyâ. Necbedînê Alpiyê Artûkî di mabînê serranê 1152-1156'an de wexto ke mizgefta restore kerda, nuşteyêk aqîdeyê quba ser o dayo kenyîş, nê semedî ra tay kesî vanê na mizgefta hetê ey ra hameyo viraştiş, no vatiş raşt nîyo.

Mizgefta bi mîmarîya Ecem ha-

meya viraştiş. Estunê Bîzansî tede hameyê karardiş. Tay kesî texmîn kenê ke verê kilise bîya û badê açarınyaya mizgefta. Dêşê mizgefta bi kerre û qubeyê aye bi tuxlayan hameya viraştiş. Qube hetê teberî ra heşt goşe yo. Badê 1980'ci rî bi kerreyanê birnayan minareyêk cargoşê virazyayo. Çar berê mizgefta estê.

Mizgefta Mala Mîran

Qaydeyo ke yeno vatiş na mizgefta seserra 16an de hetê Behlûl Begî ra hameyo viraştiş. Behlûl Beg ê deman de Farqîne de sancaktar bîyo. Sey qeymeqamê nikayî. Minareya aye 1899'î de hameyo viraştiş. Dêşê mizgefta bi kerrayanê taybetan ê Farqîne ê bejan ra viraziyayê.

Medreseyêka aye ya di qat esta, qatê binî mendo, la yo corêx xerep-yayo. Çirrêka erîyaya ya mizgefta esta. Mizgefta, mîyanê şaristanî hetê goristanê Merwanîyan de ya. Mabînê aye û mizgefta Merwanîyan 200-250 metre esto. Dewam keno